

Unswept Floor

המיצב המרכזי בתערוכת היחיד של נעמה הדני ב"לובי - מקום לאמנות" מורכב מ-72 אריחים מסוג "אקרשטיין". האריחים, 45*45 ס"מ גודלם, יצוקים מבטון בעבודת יד ומשובצים בקרעי שטיחים במגוון דגמים. משטח האריחים נוצר בהשראת הפסיפס "הרצפה שלא טואטה" (Unswept Floor), עבודתו של אמן הפסיפסים סוסוס, בן המאה השנייה לפנה"ס, שגם העניקה לתערוכה את שמה. אדרות דגים, קונכייות, צדפות, קליפות ושיירי מזון אחרים שנפלו משולחן הסעודה מפוזרים באקראי על המשטח המרוצף, מטילים צל על פני הרקע האחיד שלו ונצרבם בו לעד. השיירים, כל מה שנותר לאיסוף המשרתים והכלבים, משמש זיכרון למה ששָׁפַע חיוניות רגע לפני שהפך לפסולת חסרת חשיבות.

הדני משתמשת בקרעי שטיחים בצורות ודגמים שונים, ויוצרת מהם קולאז' כאמצעי לסמן מקום אינטימי ופרטי שהתפזר ונטמע במרחב הציבורי. אלה צורות מופשטות שיצאו מהקשרן ו"צפות" כאיים במרחבי גריד הבטון. האריחים שיצקה בפורמט ה"אקרשטייני" הם מעין תוצר של שיבוש שהתרחש בפס הייצור, כאשר חומר רך וביתי נבלע בתוכו בטעות, ולא ברור עוד מה מכסה את מה - השטיח את הרצפה או להפך. כמו אצל סוסוס, הקומפוזיציה השוויונית של קרעי השטיחים המפוזרים מדגימה את המקריות הנובעת מפעולה כוחנית שהתחוללה קודם לכן, ושתוצאותיה הן זְכָר לְשָׁלֵם שהיה שם קודם. המתח המתקיים במרחב הלובי, תוצאת הרב-תפקודיות שלו כחלל - שלא כמו בגלריה או במוזיאון - מתעצם עד כדי פיצוץ מטפורי, כאילו שאריות השטיחים נושרות מלמעלה, מהדירות שבקומות מעל הגלריה, מתפזרות על גבי האריחים ומוטבעות בבטון. שכבת הרצפה החדשה מכתיבה תנועה מוגבלת במרחב, אף שאין קירות אלא ריצוף בלבד. הצופים עוברים במסדרונות דמיוניים מאזור לאזור, והסדרי תנועה חדשים, הזרים למבנה, נקבעים והופכים לחלק מחוויית הצפייה. פיסת החיים הנטועה בחלל נעשית לנקודת מפגש הצירים בין המרחב הציבורי (הציר האופקי) ובין המקום הפרטי המתקיים בבניין דירות (הציר האנכי).

בעבודה נוספת, גלילי זכוכית שנדחס לתוכם חול צבעוני מאזור מכתש רמון מונחים על גבי שני ווים המחוברים לקיר. החול הופך לקו, לסימון, כמו בדיקה גיאולוגית המחלצת מבטן האדמה דגימות של שכבות ממרחבים וזמנים אחרים. החול נראה מבעד לצינורות הזכוכית הדקיקים, המאיימים להישבר בכל רגע ולשחרר את החומר הכלוא בהם, כמו בשעון חול.

סדרת עבודות ההדפס "נשורת" היא שילוב של הדפס ליתוגרפיה עם נייר אלומיניום, שפורמט מלבני קבוע של אלומיניום, נתון בה למצבים משתנים של חיתוכים והפרדות. בטכניקה שפיתחה הדני, בכל הדפסה השתנתה האחיזה של האלומיניום בדף, חלוקות חדשות נקבעו, וחלקים אחרים התפוררו ונשרו. באלה אפשר לראות סימני פסולת, בליה וקורוזיה, כמו גם מבנה קיר או משטח. כל אותה עת, המבנה המלבני של הפורמט נותר קבוע/איננו משתנה.

בעבודה של הדני אפשר למצוא הדים למיצבים המינימליסטים ולאמנות האדמה. כך, למשל, בחזרה על הצורה והחומר בשימוש בגריד (בדומה לקארל אנדרה שיצר רצפת לבנים), ובהתייחסות לחלל שבו מוצגת העבודה (תלוית מקום). אלא שהעבודה של הדני ממשיכה אל הרדיקלי דרך הקשר האישי שלה למרחב המקומי הישראלי: היא מנהלת דיאלוג עם תהליכי הייצור של המפעלים בנגב, כמו אקרשטיין בירוחם, המספק אריחים למרבית המרחבים הציבוריים בארץ, או של אלו המשתמשים במשאבי הטבע של האזור. הדני בודקת ברגישות סיסמית את הרטט בפני השטח: היא מטביעה באריחים נשורת שטיחים הנבלעת בבטון, או משלבת אלומיניום בנייר. בדרך זו היא מבטלת את האפשרות לטאטא את הלכלוך מתחת לשטח, ובמקום זאת ממחזרת אותו ומשתמשת בו כחומר גלם בפסיפס שהיא יוצרת.

נעמה הדני, ילידת 1983, היא יוצרת עבודות רישום, פיסול ומיצב. בעלת תואר שני באמנות בהצטיינות מבית הספר של המכון לאמנות של שיקגו (School of the Art Institute of Chicago) ובעלת תואר ראשון מהמדרשה לאמנות בבית ברל. השתתפה בתערוכה זוגית בגלריית מכללת אורנים ובגלריה white page במיניאפוליס, והציגה תערוכת יחיד בגלריית לוחמי הגטאות. עבודותיה הוצגו, בין השאר, גם בסאליבן גלריס בשיקגו, בגלריה האוניברסיטאית של אוניברסיטת לואיזיאנה ובחממת האמנים של יריד "צבע טרי" 5. הדני זכתה בשורה של מלגות ופרסים, בהם מלגת שרת מטעם קרן התרבות אמריקה-ישראל (2011), מלגת אמן מצטיין שמעניק המכון לאמנות של שיקגו (2013-2015) ופרס אדוארד ל' ריירסון (2015).

התערוכה מתאפשרת הודות לסיועם הנדיב של חברת רן-אל תעשיות בע"מ.
תודה מיוחדת לרוני בן-ישי

אוצרת: אורית מור

יולי 2019

